

Forskningsavdraget 2014–2021

Sveriges officiella
statistik

Forskningsavdraget 2014–2021

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för ekonomisk
statistik och analys
Solna strandväg 86
171 54 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar Nils Adriansson
010-479 42 78
nils.adriansson@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Forskningsavdraget 2014–2021

URN:NBN:SE:SCB-20UFFTBR2301_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Forskningsavdraget 2014–2021

Företagens årliga avdrag för forskning och utveckling har ökat varje år sedan 2014. År 2020 fördubblades avdragen jämfört med 2019, efter regelförändringen i april 2020. Ökningen skedde genom större avdrag till både små och stora företag. Samtidigt finns företag som inte nyttjar avdraget trots att de uppfyller kraven.

Sedan 2014 kan företag i Sverige göra avdrag från arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling. Sammanlagt kan avdrag göras med 19,59 procent av en persons avgiftsunderlag och totalt på högst 1 225 652 kronor per kalendermånad. Det innebär att ett företag som mest kan göra avdrag på 14 707 824 kronor per år. Koncern räknas i fråga om detta som ett företag.¹

Möjligheten till avdrag i arbetsgivaravgifterna för personer som bedriver FoU infördes den 1 januari 2014. Reglerna har emellertid förändrats över tid. Fram till 31 mars 2020 var taket för avdraget 230 000 kronor per kalendermånad. Från april 2020 höjdes avdragstaket till 919 239 kronor per månad. Sedan dess görs avdrag inte enbart från egentliga arbetsgivaravgifter utan också från den allmänna löneavgiften, och det totala avdraget ökade från 10 procent till 19,59 procent av en persons avgiftsunderlag. Ytterligare en takhöjning infördes i juli 2021, till dagens nivå – 1 225 652 kronor per månad. Samtidigt sänktes kravet på hur stor del av arbetstiden som behöver ägnas åt FoU för att möjliggöra avdrag, från tre fjärdedelar till halva arbetstiden. Ytterligare en höjning av avdragstaket föreslås träda i kraft 1 juli 2023.²

Tabell 1. Högsta möjliga FoU-avdrag per företag och månad.

	Jan 2014 – mars 2020	April 2020 - juni 2021	Juli 2021-
Maximalt FoU-avdrag per företag/koncern och månad, kronor	230 000	919 239	1 225 652

Skatteverket

¹ Mer information om forskningsavdraget finns på [Forskningsavdrag | Rättslig vägledning | Skatteverket](#).

² [Nedsättningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning eller utveckling – höjt tak för avdraget - Regeringen.se](#)

Möjligheten till utökade avdrag har fått tydlig effekt. År 2019 gjordes FoU-avdrag till ett värde av 732 miljoner kronor. År 2021 var motsvarande summa 2 090 miljoner kronor. Under samma tidsperiod ökade antalet företag som gjorde avdrag minst en månad under året från 2 423 till 2 756. Avdragens storlek ökade för företag i samtliga storleksklasser, men mest bland företag med 250 eller fler anställda och – i något lägre grad – bland företag med 50–249 anställda.

Företag som ingår i en och samma företagsgrupp (koncern) räknas ihop i den här statistiken. Det görs med hjälp av SCB:s företagsgruppsregister, som inte är perfekt i varje enskilt fall men bedöms ge en bra bild på sammanräknad nivå.

Tabell 2. Avdrag för FoU efter företagets antal anställda, i miljoner kronor, löpande priser, 2014–2021.

Antal anställda	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0–9 anställda	62	75	81	90	100	118	158	245
10–49 anställda	113	123	133	154	176	218	396	543
50–249 anställda	123	143	150	174	188	218	478	677
250 anställda eller fler	134	150	148	150	161	177	438	623
Totalt*	431	491	511	567	627	732	1 470	2 090

* De totala avdragen skiljer sig från summan av avdragen per antal anställda för 2018, 2019 och 2021 eftersom data om antalet anställda saknas för ett fåtal företag dessa år.

Tabell 3. Antal företag med avdrag för FoU efter företagets antal anställda, 2014–2021.

Antal anställda	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0–9 anställda	1 252	1 193	1 275	1 381	1 470	1 538	1 647	1 663
10–49 anställda	383	384	410	431	455	548	647	665
50–249 anställda	193	192	185	198	201	226	266	293
250 anställda eller fler	89	88	88	92	100	109	127	134
Totalt*	1 917	1 857	1 958	2 102	2 227	2 423	2 687	2 756

* Totalt antal företag skiljer sig från summan av företagen per antal anställda för 2018, 2019 och 2021 eftersom data om antalet anställda saknas för ett fåtal företag dessa år.

Tabell 4 redovisar avdragen i de tio näringsgrenar där störst avdrag gjordes under 2021. Företag i näringsgren 72 (forskning- och utvecklingsinstitutioner) har varje år störst avdrag, sedan forskningsavdragets tillkomst. Därefter har SNI 62 (dataprogrammering och datakonsultverksamhet), respektive SNI 71 (arkitekt- och teknisk konsultverksamhet, teknisk provning och analys) gjort näst respektive tredje störst avdrag.

Tabell 4. FoU-avdrag i miljoner kronor för de tio näringsgrenar (SNI 2007) med störst FoU-avdrag 2021, löpande priser, 2014–2021.

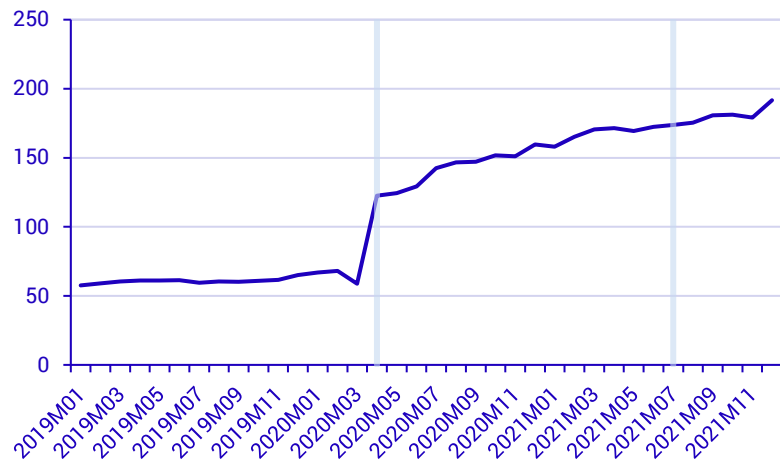
Näringsgren, SNI 2007	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Forskning- och utvecklingsinstitutioner (SNI 72)	79	90	101	114	131	140	271	399
Dataprogrammering, datakonsultverksamhet (SNI 62)	56	65	75	86	95	120	235	310
Arkitekt- och teknisk konsultverksamhet; teknisk provning och analys (SNI 71)	43	41	41	45	51	70	153	241
Förlagsverksamhet (SNI 58)	21	30	33	40	46	47	112	160
Industri för datorer, elektronikvaror och optik (SNI 26)	28	31	34	35	38	47	108	136
Parti- och provisionshandel (SNI 46)	32	40	37	43	42	48	94	135
Övrig maskinindustri (SNI 28)	30	34	36	39	41	45	96	131
Tillverkning av kemikalier och kemiska produkter (SNI 20)	11	13	15	14	17	18	34	56
Industri för motorfordon, släpfordon och påhängsvagnar (SNI 29)	16	19	15	15	20	22	43	54
Verksamheter som utövas av huvudkontor; konsulttjänster till företag (SNI 70)	9	10	9	10	12	16	29	49
Övriga näringsgrenar	107	119	116	125	134	160	296	418
Totalt	431	491	511	567	627	732	1 470	2 090

Anm: Avdrag som gjorts av företag som ingår i koncern (företagsgrupp) har i den här tabellen tilldelats de ingående företagens respektive näringsgrenar.

FoU-avdrag sedan 2019, per månad

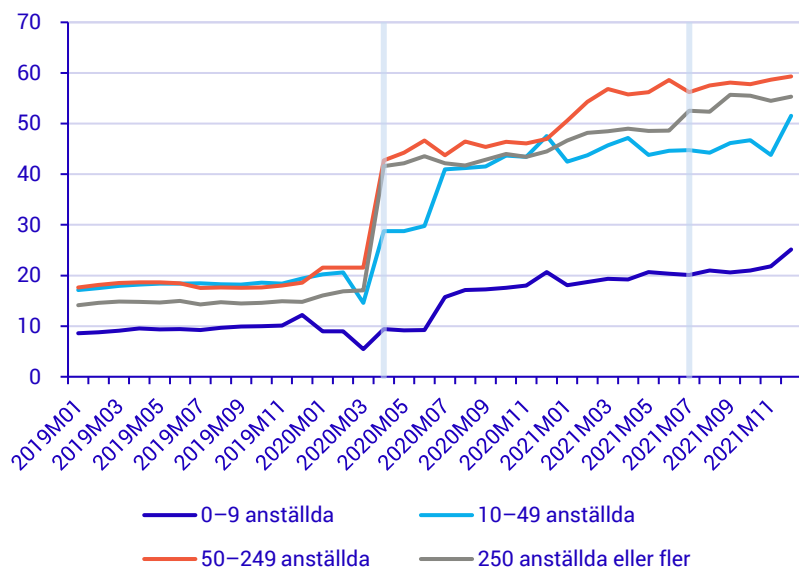
Följderna av de förändrade reglerna för FoU-avdragen syns ännu tydligare på månadsnivå, där data sedan 2019 finns tillgängliga för SCB via arbetsgivardeklarationer. De ljusblå vertikala linjerna i figurerna nedan markerar skiftena i reglerna för avdragen i april 2020 respektive juli 2021. Förändringen av reglerna 2020 sammanföll med en dryg dubbling av FoU-avdragen i kronor jämfört med föregående månad. Något liknande hopp förekom inte i samband med avdragstakshöjningen i juli 2021.

Figur 1. FoU-avdrag i miljoner kronor per månad 2019–2021, löpande priser.

Figur 2 visar att regeländringarna i april 2020 fick en stor effekt på företag i alla storleksklasser. Företag med 250 eller fler anställda ökade direkt sina avdrag med 144 procent jämfört med mars. Bland företag med 50–249 anställda var motsvarande ökning 98 procent. För företag med 0–9 anställda minskade avdraget mellan februari och mars 2020 från 9 till 5 miljoner kronor. När avdraget förstärktes i april gjordes åter avdrag för 9 miljoner kronor men av färre företag, som visas i Figur 4. När antalet företag som nyttjade avdraget sedan återgick till samma nivå som i februari ökade avdragets storlek med 75 procent. Samma mönster ses bland företag med 10–49 anställda där ökningen av avdraget mellan innan februari och juli var 99 procent.

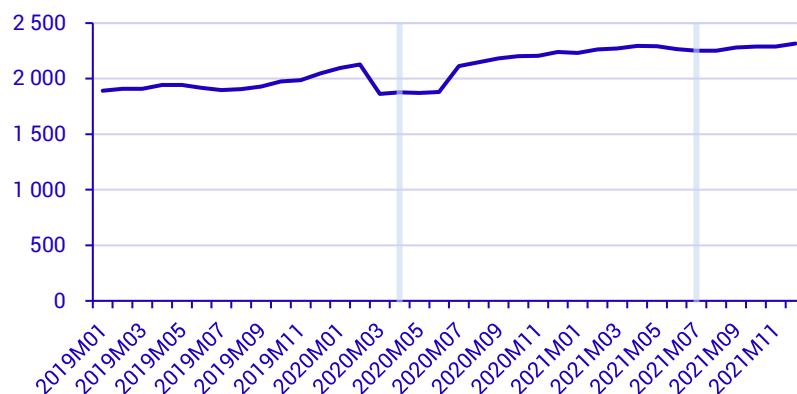
Figur 2. FoU-avdrag i miljoner kronor per månad 2019–2021, fördelat efter företagens antal anställda, löpande priser.

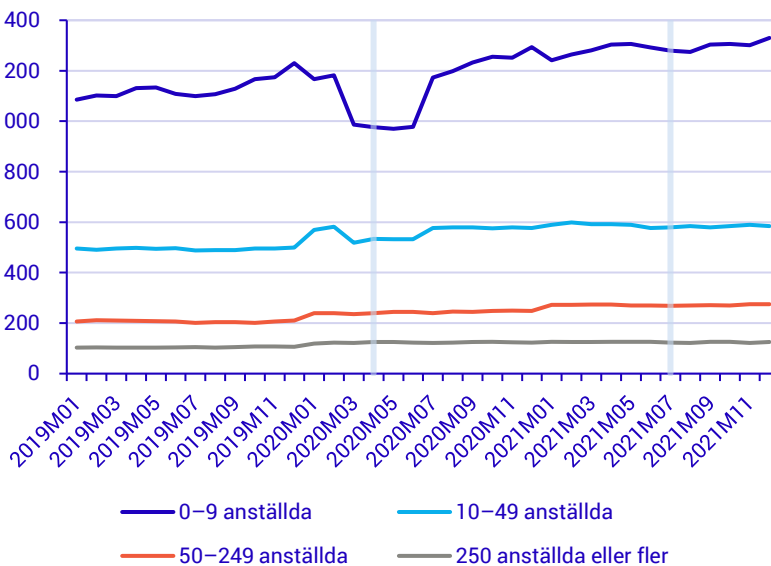
Det ökade avdragstaket ledde inte till en lika stor ökning av antalet avdragsnyttjande företag. I stället visar Figur 3 en kraftig nedgång

mellan februari och mars 2020, följt av en relativt stabil nivå fram till och med juni 2020. Figur 4 visar att det främst beror på företag med 0–9 anställda som slutade göra avdrag under perioden. Drygt en tredjedel av nedgången mellan februari och mars berodde på egenföretagare eller företag med en anställd. En möjlig anledning till minskningen är coronapandemin, som drabbade små företag hårt från och med mars. Den plötsliga uppgången i juli 2020 beror i hög utsträckning på att företag som tidigare gjort avdrag åter gjorde det i juli.

Figur 3. Antal företag som nyttjat FoU-avdrag per månad 2019–2021, totalt.

Figur 4. Antal företag som nyttjat FoU-avdrag per månad 2019–2021, fördelat efter företagens antal anställda.

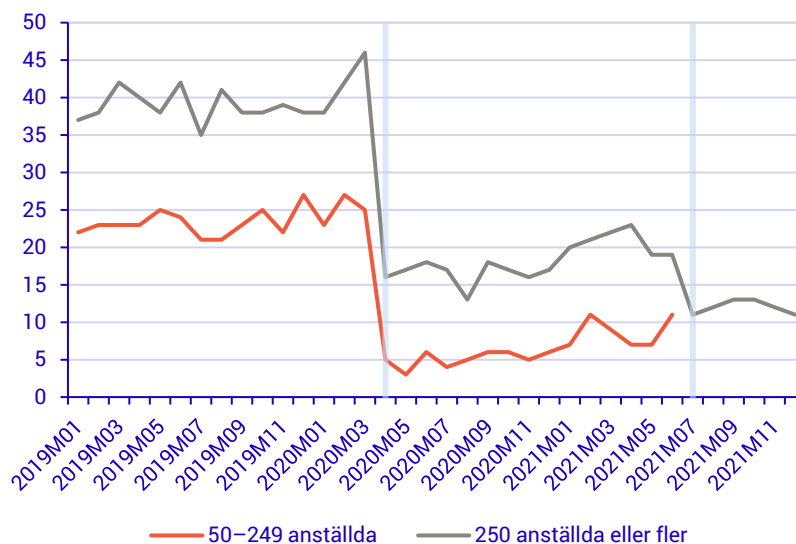

Figur 5 och 6 visar antalet respektive andelen företag som gjort avdrag i nivå med det högsta beloppet per månad ett företag kan göra avdrag för. Företag med färre än 10 anställda har enbart vid två tillfällen nått upp till avdragstaket. För företag med 10–49 anställda har antalet aldrig överstigit 3 företag per månad under perioden. Bland företag med 50–249 anställda nådde i medeltal 24 företag upp till avdragstaket mellan januari 2019 och mars 2020. Mellan april 2020 och juni 2021 var det i

medeltal 7 företag som nådde upp till taket medan det mellan juli 2021 och december 2021 var färre än 3. För företag med 250 eller fler anställda var medelvärdet 39 företag innan första regeländringen, 18 företag mellan första och andra regeländringen och 12 företag efter sista regeländringen.

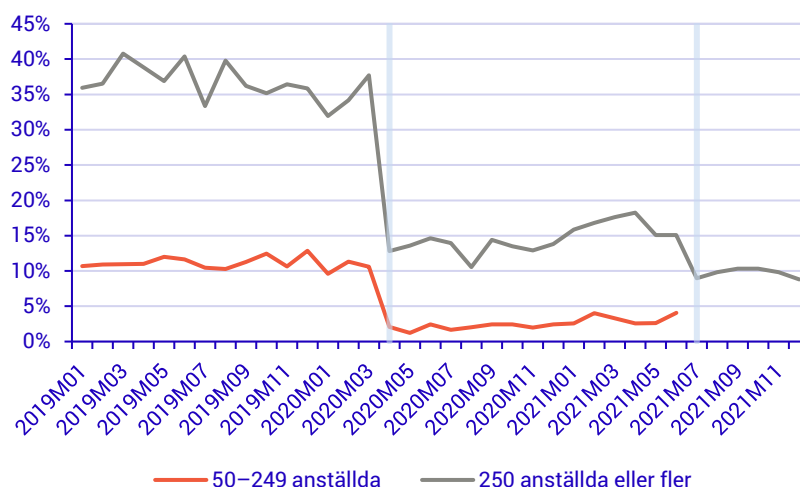
Ur den synvinkeln har ändringarna i reglerna avseende avdragstaket främst påverkat företag med 50 eller fler anställda. Däremot har också allt fler företag med 10–49 anställda gjort avdrag med belopp som är högre än det inledande taket på 230 000 kronor i månaden, efter införandet av de nya taken, vilket Figur 7 illustrerar.

Figur 5. Antal företag som nått upp till FoU-avdragstaket per månad 2019–2021, fördelat efter företagens antal anställda.

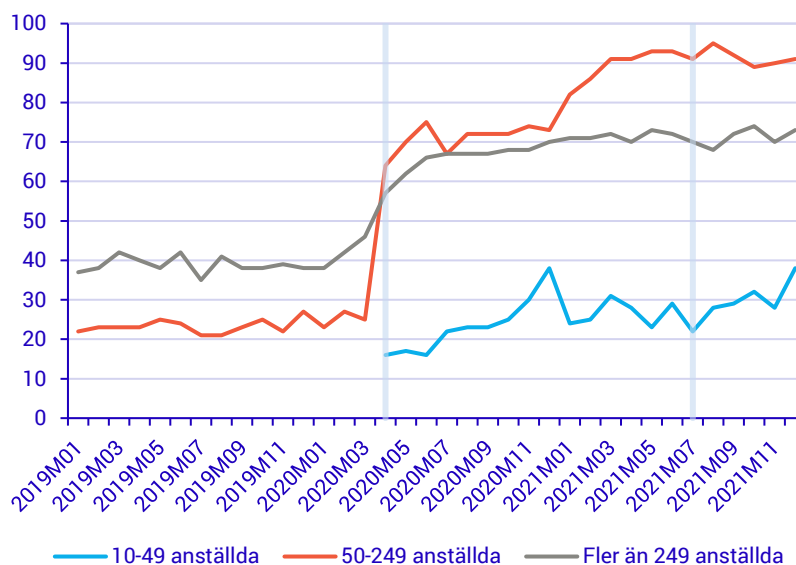
Anm: Antalet företag med 0–9 och 10–49 anställda är för få för att kunna redovisas per månad.

Figur 6. Andel avdragsnyttjande företag som nått upp till FoU-avdragstaket per månad 2019–2021, fördelat efter företagens antal anställda.

Anm: Andelarna bland företag med 0–9 och 10–49 anställda är för små för att meningsfullt inkluderas i figuren. Andelen för företag med 50–249 anställda är för liten för att kunna redovisas.

Figur 7. Antal företag som gjort FoU-avdrag om 230 000 kronor eller mer, per månad 2019–2021, fördelat efter företagens antal anställda.

Anm: Antalet företag med 0–9 är för få för att kunna redovisas under hela perioden. Antalet företag med 10–49 anställda är för få för att kunna inkluderas i figuren innan den första förstärkningen av avdraget. Andelen för företag med 50–249 anställda är för liten för att kunna redovisas

Företag som inte nyttjar avdraget

SCB:s undersökning Forskning och utveckling i Sverige genomförs vartannat år och riktar sig bland andra till företag. Undersökningen belyser utgifter för egen FoU och FoU-personal uttryckt i antal personer och i heltidsekvivalenter. De uppgifter som presenteras här representerar endast de företag som ingår i undersökningens urval och har lämnat uppgifter om den egna forskningsverksamheten avseende

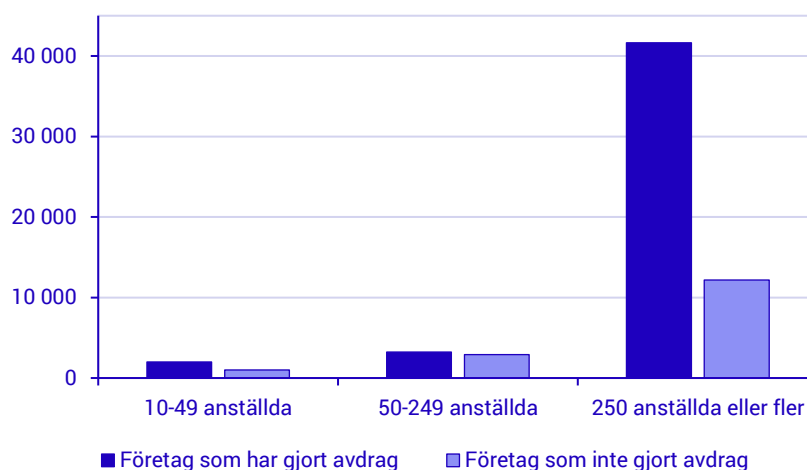
2021. Statistiken avser företag och är inte sammanräknad för koncerner. Företag med färre än 10 anställda, så kallade mikroföretag, ingår som regel inte i undersökningens målpopulation och de mikroföretag som ingår i totalundersökta strata redovisas tillsammans med små företag upp till 49 anställda.

Egen FoU

Verksamhet som utförts i Sverige av enhetens egen personal eller av konsulter i FoU-projekt som letts av enheten och där enhetens personal arbetat tillsammans med konsulterna. Till egen FoU räknas även FoU som gjorts på beställning av andra.

Arbetskraftskostnader utgör drygt hälften av de totala utgifterna för egen FoU bland företag. För små och medelstora företag är skillnaderna i kostnadernas storlek mellan företag som gör avdrag och de som inte gör det liten. Bland stora företag är skillnaden markant och speglar koncentrationen av forskningsverksamhet i Sverige. De stora företag som gör avdrag för FoU står för 77 procent av totala arbetskraftskostnader i företagssektorn, 41,6 miljarder kronor under 2021. Samma företag står också för drygt 76 procent av FoU-personalen, uttryckt i heltidsekvivalenter. De tio största FoU-utförarna står för nära hälften av hela företagssektorns utgifter för egen FoU³ och av dessa utnyttjar nio företag avdraget.

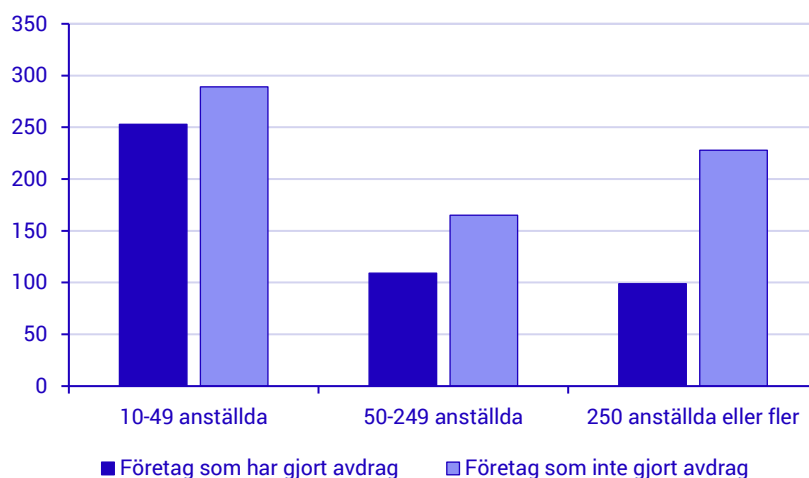
Figur 8. Totala arbetskraftskostnader i miljoner kronor i företag med egen FoU som gjort eller inte gjort avdrag efter storleksklass, 2021.

Av de företag som svarade på FoU-undersökningen var det totalt 461 företag som nyttjade forskningsavdraget samtidigt som 682 företag inte gjort det. I alla storleksklasser var det fler företag som inte nyttjade avdraget än de som gjorde det. Det var även vanligare att företag som inte gjort avdrag tillhörde en koncern.

³ [Forskning och utveckling i Sverige 2021 - företagssektorn \(scb.se\)](https://www.scb.se/foU)

Figur 9. Antal företag med egen FoU som gjort eller inte gjort avdrag efter storleksklass, 2021.

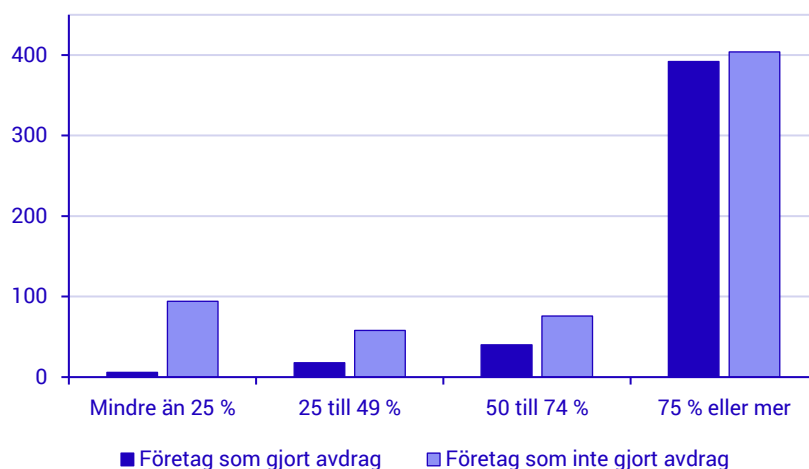

Att avdraget inte nyttjas trots att ett företag arbetar med forskning kan exempelvis bero på att företaget ingår i en koncern där avdragsutrymmet redan nått taket, att personalen inte uppfyller kravet på FoU-aktiviteternas andel av den totala arbetstiden eller att verksamheten inte möter kriterierna för att definieras som FoU. OECD:s Frascatimanual definierar FoU för statistiska ändamål och definitionen används i undersökningen. Kriterierna för att verksamhet ska räknas som FoU återfinns sist i denna rapport och är väl linjerade med de kriterier som Skatteverket ställer upp för forskningsavdraget. Regeringens budgetproposition för 2014 hänvisar bland annat till Frascatimanualens definition som en grund för avdragets avgränsning av verksamhet⁴. Företag som rapporterar uppgifter kring sin FoU-verksamhet bör därmed som regel också uppfylla avdragets kriterier.

Kvoten mellan antalet heltidsekvivalenter i FoU-verksamheten och antalet anställda som utförde dessa ger en indikation på hur FoU-intensiv företagets verksamhet är. Kvoten ger ett genomsnitt för hela FoU-personalen i ett företag. Hur stor andel av arbetstiden som ägnas åt FoU kan variera, vilket innebär att det kan finnas individer som lägger mer än 75 procent av sin arbetstid på FoU även i verksamheter där genomsnittet är lägre. Avdraget görs per månad och verksamhetens intensitet kan också variera över året, vilket gör att resultaten ska tolkas med försiktighet.

⁴ Proposition 2013/14:1 Budgetpropositionen för 2014, s. 521

Figur 10. Antal företag med egen FoU efter genomsnittlig arbetstid i forskningsverksamhet, 2021.

Fram till den 1 juli 2021 var ett av kraven för att kunna göra avdraget att personalen behöver ägna minst 75 procent av sin arbetstid åt FoU, därefter sänktes kravet till 50 procent. Under 2021 nådde knappt 84 procent av företagen som angav att de haft utgifter för FoU upp till kravet på en FoU-andel om minst 50 procent av arbetstiden. Knappt 73 procent nådde även upp till det tidigare kravet på 75 procent. Av dessa var det 404 företag som inte gjorde något avdrag under 2021.

Bland de företag som inte gjorde något avdrag trots att de uppfyllde kravet på en FoU-andel på minst 75 procent av arbetstiden var det 285 företag som inte tillhörde en koncern. Av de resterande 119 företagen som ingick i en koncern var det endast i nio fall som något annat företag i koncernen gjort avdrag. Dock var det inte någon av dessa koncerner som nått takbeloppet för avdraget. Därmed förekommer att företag som utför FoU inte ansöker om avdraget trots att de uppfyller kriterierna.

Definitioner

Forskning och utveckling

Forskning och utveckling (FoU) består av kreativt och systematiskt arbete med syfte att öka kunskapsmängden samt att hitta nya tillämpningar av befintlig kunskap inom vetenskapens alla fält.

För att en aktivitet ska räknas som FoU ska den karaktäriseras av:

Nyskapande: FoU-verksamheten har som syfte att skapa ny kunskap samt att hitta nya tillämpningar av befintlig kunskap.

Kreativitet: FoU-verksamheten baseras på originella koncept och hypoteser.

Ovisshet: FoU-verksamhetens utfall går inte att med säkerhet veta på förhand. Ovissheten gäller även åtgången av ekonomiska och personella resurser.

Systematik: FoU-verksamheten utförs systematiskt samt är planerad och budgeterad.

Överförbarhet och/eller reproducerbarhet: FoU-verksamheten avser leda till resultat som potentiellt kan överföras och/eller reproduceras.

Typ av FoU

Grundforskning avser ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer utan en bestämd tillämpning i sikte.

Tillämpad forskning avser ett systematiskt arbete för att söka efter ny kunskap eller nya idéer med en bestämd tillämpning i sikte.

Utvecklingsverksamhet avser ett systematiskt arbete som utnyttjar forskningsresultat, vetenskaplig kunskap eller nya idéer för att åstadkomma nya material, varor, tjänster, processer, system, metoder eller väsentliga förbättringar av redan existerande sådana.

Antal anställda

Informationen om antalet anställda har hämtats från november varje år.

